

**EMPOWERMENT FOR BLOOD SUGAR CONTROL IN
DIABETIC PATIENTS, TYPE II : CASE STUDY AT
DIABETIC CLINIC, CHUN HOSPITAL,
PHAYAO PROVINCE**

SUKUNYA YAIWONG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2003

ISBN 974-04-3806-7

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การสร้างพลังผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด: กรณีศึกษาในคลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลจุน จังหวัดพะเยา (EMPOWERMENT FOR BLOOD SUGAR CONTROL IN DIABETIC PATIENTS TYPE II : CASE STUDY AT DIABETIC CLINIC, CHUN HOSPITAL, PHAYAO PROVINCE).

สุกัญญา ไชยวงศ์ 4437220 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ประสิทธิ์ ลีระพันธ์ Ph.D, นุชบา สงวนประสิทธิ์ Ph.D, ทรายดล เก่งการพานิช M.A.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพลังผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินให้สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดโดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินที่มารับบริการในคลินิกเบาหวานของโรงพยาบาลจุน และไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน จำนวน 30 คน ใช้เวลาในการศึกษา 12 สัปดาห์ และเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการประชุมกลุ่ม การสัมภาษณ์เจาะลึก และการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้การอธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพ และใช้สถิติ One-Sampled t-test และ Paired t – test ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาพบว่าจากการเสริมพลังผู้ป่วยเบาหวานโดยจัดการประชุมปฏิบัติการ การประชุมกลุ่มย่อย และการติดตามสนับสนุนผู้ป่วยที่ครอบครัวและชุมชนทำได้ ทำให้ผู้ป่วยเบาหวานสามารถวิเคราะห์ปัญหา วางแผน และนำไปปฏิบัติ ในการคุมอาหารและออกกำลังกายด้วยตัวผู้ป่วยเอง และมีครอบครัวเป็นผู้สนับสนุนสำคัญ และส่วนใหญ่มีการตระหนักในคุณค่าตนเองในด้านการควบคุมอาหารและออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้ความสามารถตนเองอยู่ในระดับสูง การปฏิบัติในด้านการควบคุมอาหารที่ปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง และมีพฤติกรรมออกกำลังกายที่ถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยการตระหนักในคุณค่าตนเอง การรับรู้ความสามารถตนเอง และการปฏิบัติในด้านการควบคุมอาหารและออกกำลังกาย สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ และหลังการศึกษาระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้าของผู้ป่วยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ นอกจากนี้ยังพบว่า การดูแลของครอบครัว และการปรับเปลี่ยนของสถานบริการมีส่วนช่วยให้ผู้ป่วยเบาหวานเกิดการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ยั่งยืน

ผลที่พบและบทเรียนที่ได้รับจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อโรงพยาบาลชุมชนในการใช้เป็นแนวคิด แนวทางและประสบการณ์ในการประยุกต์เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวานสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดและดูแลตนเองได้เป็นอย่างดี

EMPOWERMENT FOR BLOOD SUGAR CONTROL IN DIABETIC PATIENTS, TYPE II : CASE STUDY AT DIABETIC CLINIC, CHUN HOSPITAL, PHAYAO PROVINCE

SUKUNYA YAIWONG 4437220 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS: PRASIT LEERAPAN, Ph.D, BOOSABA SANGUANPRASIT, Ph.D, THARADOL KAENGGANPANICH, M.A.

ABSTRACT

This action research aimed to examine the empowerment for blood sugar control in type II diabetic patients. The sample consisted of 30 type II diabetic patients, with no complications, who were attending of diabetic clinic at Chun Hospital, Phayao Province. The study lasted for 12 weeks, and data were collected by group meeting, group discussion, in-depth interview, and questionnaire. Statistical analysis was performed using explanation for qualitative data, descriptive statistics for socio-demographic data, one-sampled t-test, and paired t-test.

Results of this study indicated that by using participatory learning to increase empowerment, diabetic patients could analyze problems, establish and implement plans, and plan for their families and the health sector of government to help them to control diet and physical activity by themselves. After the empowerment program, of the 30 sample patients, 24 scored in the medium range on the self-esteem test regarding dietary control and physical activity and the remaining six scored in the high range. On the self-efficacy text, 28 scored in the high range and the remaining two scored in the medium range. 29 also had a high level score on the correct practice regarding dietary control and 23 had a moderate level score on the correct practice regarding physical exercise while seven scored high. After the study, blood sugar levels (FBS) were significantly lower than before the test ($p < 0.05$). I believe that changing the family and health sector could help diabetic patients to have sustainable blood sugar control.

The result and learning experience of this study could benefit the community hospitals by application of the concepts and strategies of empowerment for blood sugar control in diabetic patients.

KEY WORDS : EMPOWERMENT / BLOOD SUGAR CONTROL / ACTION RESEARCH / TYPE II DIABETIC PATIENTS